

Vd
1215

30

Bh. 4826.

Vd
1215

TRIGA

*Curiosorum Fragmen-
torum*

POLONIÆ

præsentem statum
adumbrantium.

COLONIÆ,
ap. Petr. Durandrum. 1705.

TRIGA

Christophorus Fragner

formis

POLONIA

praeceptum hancum

COLONIA

FRAGM. I.

live

EXAMEN MANI

FESTI

STANISLAI

SVEVICAE GRATIA

NEO ET PSEUDO-ELECTI

POLONIE

instituta

de

EQUITE POLON

constitutis

STATIBUS ET ORDINIBUS

POLON

VARSOVIE KAL. NOVEMB.

ANN. M. DC. C. IV.

FRAGM. I.

five

EXAMEN MANI-
FESTI
STANISLAI,
SVECIAE GRATIA
NEO-ET PSEUDO-ELECTI
POLONIAE

institutum

ab

EQVITE POLON.

&

consecratum

STATIBUS ac ORDINIBUS
POLON.

VARSOVIAE KAL. NOVEMBR.
ANN. M. DCC IV.

*Proditur Manifestationem suam Neo- & Pseudo Electus
ab excusatione, quod illum non in tantum ambitus
dominandi preoccupaverit, ut omnem omnino exclu-
serit memoriam & respectum libertatis, qua dat Ju-
ra Regnantibus.*

Non diffitetur, ut manifeste patet, quod illum ambitus
Dominandi occupaverit, & male sana Regnandi libido, in sua
pariter, & publica, immiserit fata; quod negare etiam si ma-
xime vellet, non potuit. Illo enim tempore promovit &
perfecit funestam inaugurationem suam, quando Elbingense
susceperat iter. Limitat tantum ambitum suum, quod illi non
omnem omnino abstulerit libertatis memoriam. At orbis
reclamat universus, nullam ipsum libertatis habuisse memo-
riam, imo oblivionem extremam & supinam, quando se in
praesentia, armati exercitus Suecici, sine Ordinibus Reipubli-
cae, vivente Principe legitimo, conculcatis legibus, & jure li-
bertatis cardinali, quin & oppositionibus Protestantium Ci-
vium, per Generalem Horn se intimari Regem, non tantum
permisit sed specie recusantis atque propudiosissimo & ne-
fandò Accusatione Tiberium imitaturus flagrantissime con-
cupivit, per dictatorium, Hic & non alius, ad extremam Pa-
triae ruinam, & exitium. Melius ipsi fuisset, si natus non
fuisset.

*Progrederetur in Manifestatione sua, quod non prius supra equalita-
tem attolli velit, quam convulsa libertatis Jura, in suo steterint
Cardine, cui vitam & omnes fortunas suas sacravit.*

A

Re-

Revera ridiculus mus! Evolaverat quondam aquila, in ordine, ut eligeretur Regina volucrum, regulus occupaverat caudam Aquilæ, Aquila recepit principatum & coronam, regulus caudam, & quæ sub cauda. Fabula de Te Stanislæ narratur, prius vitam & fortunam perdes, quam Coronam acquires; Cujus fortunæ grandem jam suscepisti ruinam, si non ultimam, libertas verò constabit sibi semper, quæ nec dum suis mota cardinibus. Per internas nutavit quidem discordias, interim stat adhuc immobilis stabitque. Suprema Civium deploranda oblivio cum exclamantione? *En quo discordia Cives produxit miseros.*

Continuat manifestationem Neo-Pseudo-Electus; Quod, si supra ceteros extulerit Caput, non alio id fecerit sine, quam ut se eminentiorem supra ceteros, hostibus Patriæ statueret metam.

Caput erexisti quidem, demittendum tamen erit certo, Cornua fronte geris, Hunc Tu Polone caveto! quibus cornibus primo exaltationis Tuæ die, Patriam eventilasti libertatem; per potentiam, & impositionem Regis Sueciæ Imperio, formatus electus: alias ferale monstrum, in ominosum Republicæ exitium. Ejusmodi enim Electus subsistere nullo modo potest, nisi iisdem principiis, quibus cæpit; hoc est per vim & robur externum. Jam vero nihil tam instabile, & fluxum est, quam fama potentiae, vi sua non nixæ. Persona Tua, dum se dixit ideo erexisse Caput, ut hostium ictibus, ante alios pateret, prima nimium se deprimendo extollit. Longe supereminet omnes Serenissimus Rex Augustus, ad quem ictus hostium collimant omnes annis jam aliquot, interim extra ictus omnes, & cui hostis ut noceat, videtur jus habere nullum; nisi fortè exarmatas recipiendo Urbes, quæ nihil sperarunt minus, quam ex hospite tali hostem tantum; qui vastatore gladio, extremâ omnes opprimit ruinâ.

Subji-

Subjicit censura totius Reipublicæ, Neo-est Pseudo-Electus, totam ab incunabilis vitam suam.

Quid opus est censura, & examine; Vidimus & planè indoluimus natum; Sensimus in puero Gubernatorem Urbium, in adolescente immaturum ad Consilia Senatorem; & pro tam immensis à Clementissimo Principe collatis beneficiis, ingratum cuculum.

Invenit nos ait, ex uno fonte Regnantis, tanquam ex Vesuvio, exestuans in perniciem Patriæ calamitas publica.

Verba tumido crepuere sono. Ergo aquilonaris movenda Æolia fuit, ad inflammandum Patriæ incendium, ut Rex Gothicus, ad fumantis Poloniæ ignes, optatam pararet offam sibi, suaves stomacho regustando bolos: quasi Patriæ Cives, restinguendis impares essent ignibus, quos restinxissent indubiè, si Lublinskiensium sancita Comitiorum, ad optatum deducta fuissent eventum.

Non tenebamur inquit, in manifestatione sua, ad fidelitatem illi Principi, quem, ut facerent mortalem omnes, intererat omnium, ut Illius beneficio mortalitatis immortalis excitaretur Respublica, & eriperetur de manibus, tam ingrati Principis.

Alta petis Phaeton, & quæ non viribus istis,
Munera conveniunt.

Quanta impudentia, quanta ferocia, & sine mente, & sine ratione, expressio, immortalẽ excitare Rempublicam; quæ si immortalis, ergo nunquam moritur, & si non subjacet morti, ergo nec excitari potest. Soli mortui Anastasin expectant. Et tu metire quod audes, num pares vires habeas, ut de manibus eripias sceptrum, quod immani, & flagitiosâ præsumpsisti Te erepturum dextrâ. Longè majores habet causas, & titulos, damnandi ingratitude, Rex Serenissimus AUGUSTUS, qui totam planè exhaustit Saxoniam, cum avitis Antecessorum suorum thesauris, collatis

quoque per justitiam distributivam, primis & summis regni dignitatibus, & honoribus; hæc omnia in illas conferendo Domos, quas cum potuisset facere nullas, fecit summas. Pro quibus omnibus, eam recepit malitiæ barbariem, cui sola nisi sufficiat admiratio, & stupor; *nam ingratissimis hominibus nihil pejus produxit terra.*

Jætat tandem Nominatus Svecia, an Polonia, Stanislaus, quod à nemine reprehendi possit.

Omnes reprehendunt, & damnant, tanto Reipublicæ malo natum caput, quod utinam periisset millies, quam, tam inaudito prostitutæ libertatis exemplo, violenter coactam inter arma externi militis induxisset eligendi formam. Tunc demum Stanislaus Lesczinsky extulisset Caput, si potius illud ad gladios inclinasset hostis, inconcussio & incorrupto animo, quam ad Coronam erexisset Regni, illud allegando scripturæ: In Domo mea non est Panis, nolite me constituere Principem. Hic omnes diras movet contra AUGUSTUM Regem, tanquam libertatis violatorem, quam ipse sursum & deorsum evertit, igne & ferro Suecico longè lateque Poloniam devastando.

Invit at ad Confederationem, libertatis columen unicum, invocando omnium presentium Civium, & vota, ad unionem animorum, in Augusto Campo-Electoralis; sed quam, incursum militis Saxonici, metus & diffidentia ad Regem Svecicum, retardabant.

O ridiculam Convocationem! ad totius opprobrium Nominis Poloni, Comœdiam, potius dixerim Tragediam? In vitabatur ad unionem, interim de nobis, sine nobis concludabatur, non auditis vix non omnium Palatinatum protectionibus, & solennibus, in Castris manifestationibus; Quapropter mancipatos alienæ Potestati videndo Sensus, ad vocem istam, veluti ad rugitum Leonis exhorruimus; Neque

que ad Saxonicas obsurduimus incurfiones, quoniam bene ante illas, Sandomiriensis stetit Confœderatio. Hoc pro indubitato cenferi debet, & haberi, quod causa omnis absentia, defectus confidentia, ad Regem Gothicum, qui sub Nomine amicitia, crudeliffimum exercuit exercetq; hostem, qui sub Nomine amici, hospitis, & Socii, ubiq; in Polonia, plusquã hostilia exercet, à primo ingressu suo Liberam Nobilitatem Poloniam, in rotas agendo, nec tam Majestatem Regiam, quam carnicinam exercendo, cujus fœda, & tristia, nec seculis multis delenda extant, spectacula, per majorem minoremq; poloniam & ubi denique pes stetit Suecia plusquam Tyrannicus. Mitior esset Leo, quem pro tessera gerunt quam ipsi. Tali agendi methodo, potuitne aliquem, ad Electionem evocare. Orcus rapiat, humanitatem tantam. Ostendat pars adversa vel miniam crudelitatis tantæ in Augusto Rege imaginem & umbram; quærere possunt sæculis omnibus, invenire nunquam. *Cujus vindicta Summa malefactoribus suis, fecisse bene; ad stuporem Orbis Christiani, omnia omniũ extinguendo Optimorum nomina, ut qui jure justo, perdere posset omnes, vivere faciat omnes.*

Continuat Idem Electus, nihil restabat nobis, nisi annuere votis Electoris Populi.

Infelicia vota, Grex pusillus, nos duo turba sumus. Quæritur etenim decas Nobilitatis, iste ne Elector Populus? Semiternio Senatorum, istene Senatus? Majoris Polonia, minoris, & totius Ducatus Magni, Lithvania absentia; istane frequentia? Nisi fortè inter Electoralem Populum, miles Suecicus computetur, qui ut elegit Stanislaum, ita illum detineat Stockholmi in casum caducitatis Augustiffimi Poloniarum Regis Augusti Secundi. Apud nos etenim à tota Respublica nemine reclamante, atque sub legitimum Interregni tempus, eligitur Rex *rite & legitime*; & dato casu scif-

fionis alicujus gratiis trahitur & pars diversa, ad accessum concordem, & non terrore armorum & suppliciorum; Alias actum esset de liberâ electione & plures numerarem in Polonia Reges *Lotci et bos*, quam mures vel regulos quadrupedes, si unius aut alterius consensu Palatinatus benè ante, precibus vel pretiò conducto Episcopo quicumque demum hic & nunc placeret, per proclamationem absurdam, nominaretur Regnaturus.

GLoriatur, quod ipsius Electio, nemine reclamante steterit.

Hic demum oracula locutus. Quisquamne reclamare potuerat cum plane nullus adfuerit? parum enim pro nihilo respectu Electoris Populi reputatur; etsi aliquis voluisset reclamare, stabat prope Generalis Horn violentas intendendo manus, si quis vel hiscere præsumpsisset. Inauditum violentiæ documentum, Gloriosissimus Dominus *Jaruzelski*, Vexillifer Bielscensis, qui cum pro inñata libertate & sibi generositate reclamaret, aure libera audivit verba, solo nisi Gethio, hoc est servili proferenda ore. *Dicisti nequissimo Nebuloni, quia nisi hodie consenserit, cras gladio & igne peribit.*

Procedit tandem in manifestatione suâ non sine passione Neo-Electus asserendo, quod non alio sine, hanc Coronam spineam velit Capiti imprimere suo, tantum ut ex hac passione ejus, restorescat in libertatibus suis Patria.

Ergo Auream Poloniæ Coronam, pro spinea habet Stanislaus? Coronâ spineâ, quando coronabatur Salvator noster, eo vel maxime tempore, magnis Judæorum expositus fuit opprobriis & ludibriis. Num forte & Tu similem per Suecos expectas inaugurationem, per Cachinnos, explosiones, rifus denique & subsannationes, Rex ab illis conclamatus Scenicus, & chymericus, ne dicam Ardelio. Interim ante
ocu,

oculos Tuos, ante faciem Tuam, Fortalitia Poloniae ad ultimam deducunt ruinam, tormenta alia evehunt in Sueciam, alia pulvere nitrato onerata nimium dirumpunt, thesauros, deposita Nobilitatis diripiunt, Argentum & calices aureos, ex Ecclesiis inter sumas Cleri violentias asportant, nec tantum pecuniam, ex depauperato summe Populo, sed ipsum emungunt sanguinem. Contra futuram Porthæ Otthomanicæ potentiam, metropolis Russiae Leopolis, quod munimen habebit, contra incursiones Scythicas quomodo se tutabitur; patentes injuriis hostium, quomodo Rex dolorum spinosè defendes? quæ ratio Tua vivendi, in qua dominaberis arce, quod nobilitati concivibus & confratribus Tuis, cum charis pignoribus suis reclinatorium & asylum; quando ne minimum quidem Sclopetum, in arcibus reliquum fecerunt. Sic & ex Tua Persona, & omnibus qui Tibi adhærent, æterna labe, nec reparabile Nomini Polono damnum; ut jam videmus & sensimus, sub hac Spinea corona Tua, Dominicam Lætare, æternum despero debemus, Dominicam vero passionis solennisare semper. Sic eveniet ut de Te quoque dicatur, Stanislaus inter Prophetas, nec illos minores tantum, sed majores etiam divinabit, quod ex Passione sua, dum in montibus Sueciæ Gologathæis crucifigetur reflorescet aurea Patriæ libertas, alias extrema Nos manet Servitus, si Te vel pro PseudoRege agnoscimus.

Sic cum Rex dolorum Stanislaus Christum se jam fecerit in spinea Coronatione sua, & futura indubie acclavatione sua, audet Ejusdem Christi usurpare sibi innocentiam, allegando salvatoris verba: Quis nos arguet de peccato? Nimium quam superbe & tumide, ne dicam impiè, & sacrilegè; Ecce Judex DEus arguet Te de peccato perfidiæ, & insanæ ambitionis: jam enim pridem pax acta fuisset modo quid
 Tecum

Tecum facta opus sit deliberamus. Serenissimus enim Rex AUGUSTUS Noster, nunquam se Regno pelli patietur. Utriusq; Dominii tam Suetici quam Saxonici, par durationis ratio, imo Saxoniae vel ipsum nomen, aternitatem inscribit quandam, Arguent de peccato oppressiones, lacrymae, de pauperati extremè Populi, quae Caelos penetrant ipsos, corq; petunt Dei: quas lachrymas deterisset jam miser populus, nisi Te incendiario, erupisset iterum flamma, extremo Poloniam absorptura incendio, Majorem Poloniam in hæc inducendo abrupta, quae idem nobiscum sensisset, ivissetq; in vota Lublensium Comitiorum. Arguet de peccato Sacrilegii vindex Polus, quod Te spectante decora domus DEi, diripiuntur ab iis, cum quibus Tibi familiaritas summa, & in quibus majorem spem & fiduciam reponis quam in DEo, Tu interim spectas & taces, si fortè taces, & non potius vel ipso vocali silentio Tuo annuis & animas, ut strenuè inceptam Sacrilegii absolvant scenam.

*T*oto errat caelo quisquis de thronisato adheret Principi, censendo quod in nostram tantum, sit injurius personam, exiguum Caput Nostrum indignationis Augustæ objectum, per latus Nostrum publica petitur fortuna, sic asserit in sua manifestatione infaustus Neoelectus.

Spem in DEo reponimus, unius interitu Leszchynii, nec dum totam perituram Patriam; sublimi verticè tollunt se adhuc, firmiores in Polonia arbores, & robustiores, quam Corylus, firma stat radice non una Cedrus, quae labantem fulcitre Sarmatiam possit; Portentosa superbia & tumor, affectatus fastus quidam. Vident AUGUSTUM in Polonia tota, adorari caput & Nomen; non recognoscendo alium Regem nisi Augustum: interim illi, ne infimâ quidem classe dignum De thronificationis affingunt Nomen, per temeritatem summam & plusquam Stultitiam puerilem; Centoculum putat se esse
Argum,

Argum, qui plura unus in Principe videat, quam omnes? Argus revera, sed in fabulâ, a Suecico decapitandus brevi Mercurio, cui Sannas inter inscribat Polonia?

Arge jaces, quodq; tot in lumina lumen habebas,
Extinctum est, centumq; oculos nox occupat una.

Utro permittimus, & quidem candido pectore & sincero, quod Nobis vel cum Capite ipso, violentissima manu detrahatur Corona; sed supremum in Vindicias justissimas invocamus DEUM, quod detractione Coronæ, & Capitis Nostri, totius Poloniæ detrahatur Libertas.

Timet sibi de Corona Stanislaus, quam nec dum fronte gerit; absolvimus illum timore tanto: Rex ille dolorum est, sub Corona Spinarum, quam affectat nullus, recusant omnes; De aurea hic agitur Corona; motus hic tantus, de laboratis ex auro solido sceptris. Aurea quantumvis esset, cadet de Capite, & cum Capite simul, acephala alias futura Polonia, si impostorem & usurpatorem tantum, vel de genu unico somniaret adorare; ultroq; sub jugum Svecicum regnatricem inclinare Cervicem, Gothicum veneratura semper Regem & in visceribus habitura, tanquam Tutorem Pupilli Orphani te nelluli miserimi, plorantis, & deplorati Stanislaunculi; quod nunquam fiet, futuro enim vere, nostris debebit excedere Terris, extrema pressus inopia famescentis jam & vix non emorientis, spectaculo Regni. Videt deniq; jam nihil in tota plane restare Polonia, quod Prædo hic Regnum rapaci possit clepere ungue; Te interim inermem omnino relinquet, primam iturum in prædam, non tam furentis, quam ulciscantis, se jure merito populi, tu interim resiste omnibus unus, si te tricorporem censēs, Geryonem, centimanumq; Briareū.

Objicit, Princeps dethronifatus Regi Vandalico, quod sit oppressor Libertatis: Res ipsa loquitur oppressorem, innocuam invadendo Poloniam, Regnatori Populo immanes &

B

flagi-

flagitiosas, quia plusquam serviles imperando Contributiones, hæc ipsa tam violenta loquitur Regis Electio. Quam, Poloniam, imparatam & inermem facile fuit opprimere facibus hominum in undare Finnis, & Laponibus, quos vel natura ipsa tanquam Excrementa hominum ultra Fines ejecit mundi; quando qui partes sequuntur illius in mediis Regni Comitibus, quærebant Comitibus, in Rege Regem, inque Senatu Senatum; nec provisionalem quidem Reipublicæ permittentem securitatem. Quapropter optime illis successit, in tam turbido reciprocantium se fluctuum Patriæ Oceano, pretiosos piscari uniones, cum in suo mari, tantum natent haleces. Quæ denique Principi Suecici gloria, coronatum impetere Caput, per malefana Factionum Capita Perduellionem fovere, innocuam Remp. despoliare, Civium fundere sanguinem: quanquam ille in omni plane Historia veteri, Gothorum nomine & titulo, publicus Europæ audiit semper Prædo: Repugnantem habere neminem, invitatores multos, sub specioso Hospitis, Amici, Socii, Patroni Libertatis, & Tutoris nomine. O quot nominum Larvæ! sub quibus qualia & quanta monstra latent. Inviçtas olim bellatoris populi aureis vincire manubias dextras, & sic vincere tandem; quas manubias aureas, non de Suecia vexit secum, sed paratas in Polonia contra Poloniam invenit, vidit, rapuit. Omnes illius ponendo sub oculos victorias, cunctas aut est mercatus, aut furatus, & sic tamen nec dum Macedoni par Philippo; per internas Civium seditiones & discordias, quæsit semper felicitatem scelestam, sub pulchris amicitia & pacis negotiis, turpissime eludendo Regna & imperia.

Quærit ulterius, licetne illum tueri principem, qui numerosas inducit in Regnum Copias, sub obtentu defensoris militis, re ipsa Prædonis & Raptoris qui sciat nihil rapere, nisi & fugere. Justiori longè titulo interrogare posset, Regum Serenissimus

simus Augustus, licuitne illum in Protectorem libertatis evocare in Poloniam indubiam amicitiae spondendo fidem, qui longe deterius, despoliavit Poloniam, quam Barbarus Scythia posset? Quam gravis illum manet restitutio Templis DEI, monasteriis, pauperi deniq; Populo, quisquis ruinae tantae author extitit, Electionisq; novae fabricator. Non se reflexit supra Personam suam Neo-Electus, cum Exercitum Suecicum tam diu paratus sit tenere in visceribus Patriae, ac fovere, quamdiu per vim externam non occupet Solum; Interim vitio vertit Serenissimo Augusto, quod cogente inevitabili necessitate & naturali defensionis Jure, auxiliares in Poloniam inducat Cohortes.

Solvit deniq; omnia rationum momenta tanquam Achille invicto, quod per Confederationem Sandomiriensem & Comitum Regni Lublinsia offensivum Regi Suecico sit bellum indictum.

Verum hæc ratio nullo subsistere potest modo & Achilles hic mole ruit sua, vel enim Constitutiones Comitiorum Lublinsium fuere legitimæ, & debiti valoris, ut revera sunt: Neque enim ab ævo suberant disquisitioni sancita Comitiorum, cur ergo illustrissimus Palatinus Posnaniensis, cum assediis suis repugnavit. Si vero invalida eadem sancita erant, ergo publicus nobilitatis motus expetendus erat, ut integra congregata Respublica discerneret inter Lepram, & Lepram; sed neque Comitum Lublinsia, neque Confederatio Sandomiriensis, clarigarunt bellum offensivum, sed Defensivum tantum, utpotè contra Invasorem & depopulatorem Patriae, & qui nullis Conditionibus, nullis Tractatibus, voluit inclinari ad pacem, & a prima irruptione in Poloniam factus ipso facto hostis. Non eam gratitudinem exigebat Resp. Quod tam enixe deprecata fuerit bellum Suecicum, & stiterit primos & felices progressus Regis in Livonia, restaurandæ studio Pacis.

Exposuit (asserit Stanislaus) Rex Gothicus in prædam Regna & Imperia sua, tamdiu propositum habens in animo persequi hostem, quamdiu libertatem non reponet in tuto.

Dicere potius debuerat, quamdiu Clarum Criftochovia montem, Gedanense quoq; Emporium, non recipiet; cum illum, immensa auri sacra fames urgeat. Tunc demum in tuto locatam censebit, postquam omnia evacuaverit armamentaria, deq; Polonia in Polonia, nihil reliquum fecerit cineres nisi solos & Campum ubi Polonia stetit, majore longe ex Polonia lucro, quam in Livonia damno. Quare non meretur admirationis notam, quod montes & rupes Regni suis permiserit in prædam, cum ebrius fortuna sua, ea turgeat crapula, omnia damna ista reparaturum se centies in melius, postquam & summum Moscoviæ Czarum dethronifare inceperit.

Cautam insuper facit Rempublicam, quod Saxonici fuga militis, non imponet finem malis, quamdiu Respublica in Visceribus suis viperas istas fovebit.

Libenter habent Sueci hanc militis Saxonici fugam, quorum vestigia premunt non premedo, testudines non Leones, ut prius ditescant, & tantum fame non emortui, pingvissimo Poloniæ faginentur pane. Post infelicem Cladem Cliffoviensem, ivit Rex Augustus Cracovia Sendimiriam, & sub Oppido Bochnia vix non per média Suecorum Castra, viam sibi fecit. Dissimularunt Sueci non Regem citatis premedo passibus, sed Cracoviam in ordine ad diripiendam innocentem Regni metropolim conclusum fuit Præsidarium Thorunio educere militem, negavit. pars adversa; non aderant Elbingæ, neq; Leopoli nuper, & tamen etiam ibi quærebantur, ubi non erant, sola prædandi cupidine. Quare non potest esse nocentius Regno Virus, quam Gothicus miles, qui ipsa corrodit viscera, non degener a Vipera partus.

Monet

Monet iterum ne in auxiliari Saxonie milite spes reponatur tota, quandoquidem Rex Suecicus, tamdiu potentiam & victoricia arma sua non deponet unquam, quamdiu intentionibus, suis non fecerit satis.

Nunquam firmam censendo libertatis pacem, quamdiu tam male fidum intra viscera sua patietur Regem, Et quare in auxiliariis Saxonie Copiis spes reponenda nulla? Ergo manus remittendae omnino? Superi dabunt quod vis unita, evadet tandem fortior, tantosque hostis franget, fastus, & immanem deprimet tumorem, qui sola nostra nisi tumuit ignavia, & socordia, stabilem pacis fidem Rex Sueciae nunquam cum Polonia habebit? quasi vero! Cum ipsius Antecessor, primus fregerit, Pacta Olivensia, facta per Curlandiam & Samogitiam irruptione ad Ducatum Prussiae, in favorem Galliae. Concederet eam Numen supremum gratiam, ut semper Poloniam timeat, ut ii Sarmatiae semper contingant Principes, qui illi pro muro Ahæneo esse possint contra invadentis in solum hostis. Id demum est, quod illum angit & non conficit tantum, quod eum nactus sit æmulum Principem, quem Orbis adorat, non dico Sueco parem, sed majorem: Ille vero votis exoptat omnibus Regem habere Blennum, cereum in omnia flecti, & qui posset partes trahi in omnes, naso ad unco. Interim ipse irrumperet, invaderet, raperet, fusq; deq; everteret omnia vindicias cogitante nemine, solas nisi immortales referente gratias, per Foedera Pacis æterna, quod vel solam saltim reliquerit terram manesque sepultos, quanquam & cum istis bella gessit inclamantibus sepulchris;

Parce pias scelerare manus jam parce sepultis.

Monet adhuc, ne supersit quod ad invicem exprobremus nobis, quod Ipsi sponte nostram acceleremus ruinam, & plane impetu cæco præcipitemus Reipublicæ fata.

Pares hac in parte, ut video facti sumus Concordiæ illi, de qua monasterii cujusdam Religiosi annales. Monachus

quidam coram Abbate suo miseram Luciferi doluit cordialissime sortem, quod propter rupta Pacis cum Deo Fœdera sancta æternis inferni sit mancipatus Cruciatibus, & tormentis. Effetne modus inquit ad Prælatum, tam adversas reconciliandi partes? Cui cum reposuisset Abbas, nullum omnino superesse, propter intolerabilem Dæmonis superbiam: Ille tamen restaurandi inter Deum & Erebum Fœderis studio maximo, successu nullo, suscepit Provinciam. Post Conferentias cum angelo malo plurimas, certaminaq; rationum multa, evicit tandem Dæmonem apud, quatenus magnum Pacis inciperet negotium, gestiente pro lætitia monacho, & vix jam non ad ipsum DEI evolante solium. Locus Concordiæ Templum monasterii, quod dum nocte concubia, Religiosus pro matutinis more suo adit, ecce obviū habet Dæmonem, qui illi propositionem talem fecit: Heus tu cucullate! sed quis post peracta feliciter Fœdera Pacis, primus adorabitur? Reposuit monachus: Tu primus debebis divinam accedere maiestatem, tanquam supremi Creatoris tui, prima quidem, impar tamen infinite Creatura: Vix non totius Erebi excanduit ignibus Dæmon, primos sibi vel ab ipso Deo deberi cultus asserens: Audiit monachus, & quantum nuper, gestiit lætitia, tantum hodie dejectus mœstitia, & dolore. Ergo jam post Fœdera Pacis! Hæc demum est diabolica in Polonia nostra superbia, quæ nos perdit, perdetq; hæc supra paritatem extollit æmulatio, discordia, & deponendæ nunquam iræ, quam propter superbiam & contumacis factum animi, ignes cum Dæmone patimur infernales Suecorum.

Verit Electus quid tandem spei reliquum! si immotus solio suo Regali manserit Augustus: Hæc nisi fortè spes manet unica, quod membris suis desit ut a Respublica ES plane detruncata omnibus, incapax defensionis, præda manebit furentium.

Quis

Quis illam inermem, certè non Augustus, qui neminem perdidit Civium, studet servare cunctos, Tormentum ex Polonia in Saxoniam evexit nullum, imo ex Saxonia in Poloniam invexit omnia? Civitatem & urbem dejecit nullam nisi forte ille qui totius Poloniæ spoliis Stockholmiæ implevit totam: Qui Cracoviensia, Thorunensia Elbingensia, Varfaviensia, Leopoliensia diripuit armamentaria. Sed nolo infandum renovare dolorem. Quis ergo tam insanum concipiet sensum unquam velle Suecum Poloniam ad pristinum Libertatis reducere florem & vigorem qui illam per tantam desolationis abominationem, defloravit & deflorat. Quæ mihi Regna manebunt? solæ nisi fluctuabunt aristæ, ubi Troja Lechiæ fuit. Infelix lolium, steriles dominabuntur avenæ.

*I*D omne studium Regis Sueciæ fuit, ut per inceptum Pacis negotium toti ostenderet mundo, illam demum summam Victoriæ suam cunctosque triumphos, si nostrum tranquillaret imperium: sed quæ suprema sortis nostræ infelicitas, quando scissa Civium studia in partes distrahuntur contrarias, illis bella volentibus, pacem poscentibus illis.

Sors Regis Sueciæ suprema, quæ vota quoq; excessit ipsa, quod tam impune grassantem per viscera Regni patimur tranquille. Et hæc est tranquillitas nostra Finnico soporati lethargo per cognata Gentibus illis veneficia, aurem in utramq; indormimns, non tam somnum quam ipsam efflantes animam, & nec de supremis jam Patriæ somniamus fatis. Pars magna, vix non ultimos ferunt & incolunt angulos non est qui recogitet mala Patriæ, supremi Exercituum Imperatores & Duces pacifici. Nobilitas super abunde habet, quod nudis licet dominatur, tamen in aulis. Miles lascivit in hybernis tranquillitas magna, felicitas summa Vandalorum Regis, tam altissima abuti malatia, ad prædas & spolia furtaq; sacrilega. Et ita concludit Stanislag necesse est ut refloreat Polonia: sed prius

prius fimeta & stercora omnia fungos & boletos proferent omnes, quam tulipam unam.

Protestatur ad extremum Electus, ab illo primo temporis puncto, quo sibi magnam Reipublicæ potestatem omnes Reipublicæ status (risum teneatis amici qui discitis nymeros pueri, unus Posnanix Episcopus, status Reipublicæ omnes? O vastam Præfulis mentem, totius Compendium Poloniæ) concediderunt ab illo inquam temporis puncto nullam se injuriæ illius dedisse ansam.

Huc superos omnes, & inferos? O male factum conscientiæ Examen? non alium cuncta loquuntur tantarum Authorem injuriarum Te nisi: qui jam cum impiis dum in profundum veneris, contemnis; non emerfurus aliter nisi ad Promontorium bonæ an malæ spei, sub mœnibus Stockholmiæ.

Concludit tandem si penetrantes Cælum sistere lachrymas pauperum efficaciter vultis, si tranquillitatem restabilire publicam, ne jam amicis diffidite tantis.

Nunc demum invenimus scirpum in nodo, istos qui in Tutelam Patriæ evocaverit amicos, quos manenet. At absorbuisset utinam amicos tales terra! qui non amicis, sed sibi ipsis vivunt, & spoliis amicorum. Nec mirandum, de ipsius luditur cute, & corio, ne tandem audiat: Et Regem non fecisti, & Senatorem amisisti.

Post hæc tandem omnia blandissimo, quales puerorum esse solent, alloquitur ore, Polonos; optantne ut quæ sit vis libertatis Polonæ & robur, in Persona sua orbi representet toti: tum dignam se, concipiet in DEO fiduciam, quod tanto non deerit Operi.

Ex omnium sensuum, mi dilecte Stanislae respondeo tibi, neminem optare! neminem! revocant in memoriam imo, de Saule scripturam: Non vales resistere Philisteo, quia puer es, hic autem est Vir bellator ab adolescentia sua. Utinam ejusmodi libertas, qualis incoepit ad infaustissimam Electionem tuam, in Persona, & cum Persona tua simul, & semel pereat æternum: Sicut firmissimam in DEO reponimus spem, quod malè cepta pessime finientur.

FRAGM. II.

five

MANIFESTATIO

Illustrissimi Domini,

Domini

**Hieronymi Augu-
stini Principis
Lubomirsky,**

**Castellani Cracoviensis, supremi Exerci-
tuum Regni Poloni Ducis.**

Volentes, ut Actiones & Opera Nostra Orbi pateant, totiq; Reipublicæ Polonæ, innata quoq; Virtus, fides, & Amor in Patriam noster sub censuram non cadat, sinistrasq; malevolorum interpretationes, quibus rerum ignorantia magna, odium nostri summum; Constituimus publicum manifestationibus instrumentum, in publicam edere lucem, in quo, veluti in speculo, Orbis videat universus, quæ illæ demum rationes fuerint, quæ nos ad Confœderationem Majoris Poloniæ pertraxerint, & quæ iterum ab eadem retraxerint, ut tandem ad Corpus Reipublicæ accederemus, Caputq; illius, Serenissimum AUGUSTUM Secundum, Principem legitimum & Regem Nostrum.

Itaq; ante omnia, citra jactantiam omnem, liceat mihi, vel innuere saltem, quomodo, Majorum meorum insistendo vestigiis, quorum fuit gloria summa, aureæ tutela Libertatis, Legumq; Patriarum, etiam cum proprii dispendio sanguinis, Fortunarumq; jactura; quomodo inquam ipsum ætatis florem, quia decimum octavum annum militari Reipublicæ consecraverim obsequio, produxerimq; ad canos & senium, nullam omnino omittendo occasionem bellicam, omnibus quoq; Reipublicæ assistendo consiliis.

Ivi per gradus ad Honores, tandemq; affecutus supremos in Castris & in Senatu, Obligationis meæ semper sensi debitum, ut rejectis quam longissimè respectibus omnibus, Interesseq; privato, primum & maximum darem ex Persona mea Concivibus exemplum, quatenus, ad ultimas redactam incitas Rempublicam, unitis animorum & consiliorum remediis, juvarent & salvarent, restituto in integrum, antiquo Legum Libertatisq; statu, cujus vel ipsa jam mota sunt, & versa fundamenta.

Perpendebam necessitatem Pacis, post tam diuturnum cum Porta Othomanica bellum, quo, per annos circiter viginti impliciti fuimus, & cujus continuandi gratiâ, numerosam aluimus militiam, Regnumq; exhaustimus per contributiones summas. Dimisimus tandem magna ex parte militem, subveniendò quasi nimis contributionum exactionibus, interim, reliquus mansit sine stipendio, sine numero pleno, miles: præcipuè vero gregarii & pedites, in quibus robur militiæ summum: Sicq; factum, ut in spem Pacis conclusa disar-maverimus Rempublicam. incapacemq; reddiderimus, protrahendi diutius belli. Quæ omnia movebant me unice, ut huc omnes omninò, intenderem curas, & conatus meos, quatenus dimissò cum Suecis bello, Tractatus arriperemus Pacis.

Itaq; gliscente, libertatem inter, & Majestatem, diffidentia, ex occasione, inchoati cum Suecis belli, odiis & dissensionibus inter Cives, scissis partium studiis, adferentibus medelam nullam Comitibus & Consiliis quinimo exacerbantibus magis animos Civium, efficaciora mihi nulla videbantur remedia, quam ut generali facta Provinciarum Palatinatum, Terrarum, & Districtuum, Confœderatione, quæ non dependeret à Majestate, methodo non semel jam practicata, omni-

bus istis inconvenientiis, unitis animis, viribus, consiliis, obviaretur.

Quare vero independentem à Majestate, optabam Confœderationem, ratio est, ut in ordine ad Tractatum Pacis, Rex Sueciæ, promptius acceptaret mediationem Reipublicæ, cuius se amicum jactabat & Patronum, Regis vero hostem, & inimicum, quem persequebatur armis, communem cum Republica, volendo habere causam. Et revera, nullum decebat magis arripere meditationem quam Rempublicam, nimum quam passivam, inter tot onera belli, ut quam citissimè exoptatam votis omnium concluderet Pacem, quam per Confœderationem Generalem unita, & citius assequi potuit, nec Rex Sueciæ negare; Quare verò Rex Serenissimus noster, non debebat nomen interponere suum, ratio est, quia agebat partem in hoc quasi judicio, jam autem nemo in sua causa judex. Et hæc eadem ratio fuit, quare non acceptavit mediationem Commissariorum, quos Respublica ex mente Comitiorum Regni delegavit, quia Regiam repræsentabant personam, non recusavi verò Tractatum cum Republica, per Confœderationem Majoris Poloniæ, ex quo separatim à Majestate, negotium Pacis susceperat.

Hæc igitur habendo motiva & considerationes, ut seorsim à Majestate, verum non contra Majestatem, Generalem ingrederetur Confœderationem Respublica, videndo præterea quod Major Polonia hanc & non aliam arripuisset viam, circa tuitionem Libertatis & Majestatis, censui illam optimam, & Paci concludendæ perquam idoneam. Et licet non vanæ exoriebantur suspiciones, quod paucorum molimina haberent aliquid in recessu, & pro ulteriori objecto, spes tamen affulgebat, quod Respublica tota per Confœderationem Generalem congregata, facile dissipatura erat pessimas intentionio-

tentiones illas. Et hæc ratio fuit, propter quam, amicis
 meis suadebam omnibus, scriptis etiam epistolis ad omnia
 ferè Comitiola, ut pro bono publico, ad communia Confœ-
 derationis accederent Consilia, in eo semper supposito, ut
 dum selectissima è millibus Capita mutuo consulerent, ea Re-
 gi Sueciæ proponerent securitatis media, quæ fundamentum
 haberent, in solidis tranquillandi Rempublicam mediis, & non
 nocivis dethronisationis conatibus, ex quibus Pacis loco, gra-
 vissimi erupturi erant, populi discordantis motus civiles. In-
 dubie congregata in unum Respublica permisisset nunquam,
 inauditos dethronisationis terminos, perpensis benè in pu-
 blicum nocivis Consequentis, præsertim cum ad manus ef-
 fent media alia, quæ & Regem Sueciæ contentarent, & pro-
 viderent securitatem Nomine Serenissimi Regis Nostri: sic-
 que interna Libertatem inter & Majestatem firmaretur opti-
 mè confidentia, quæ in vim præparamenti benè antè Confœ-
 derationem proposui omnia; In quantum vero non acce-
 ptasset optimas securitatis inventiones, tunc aperta patuif-
 set hostilitas, finisque longe diversus ab eo, viscera ingredi-
 endi Polonia, quam quem declaravit publicè ab initio. Res-
 publica autem per Confœderationem unita, & Viribus pro-
 priis Principumque Vicinorum auxiliis per Colligationes &
 fœdera defendisset se strenuè contra vim Suecicam & poten-
 tiam; Mens quoque mea fuit, ut exercitus etiam Regni, eõ-
 dem Confœderationis colligaretur vinculo, propter ro-
 bur majus, & ideo ordinaveram, ut Generosus Biernacki,
 quem copiis in Majorem Poloniam submissis præfeceram, Il-
 lustrissimum Palatinum Posnaniensem sequeretur, & Con-
 fœderationi assisteret. Non celabam intentiones meas,
 pulam agebam omnia, nè cogitando quidem quod in detri-
 mentum vergeret Patriæ, spem imo concipiendo plenam,
 C. 2. quod

quod mihi in censum magnorum apud Rempublicam meritorum cessura essent media, quæ proposui, acceptata modo fuissent, per accessum omnium ad Confœderationem Majoris Poloniæ. Verum aliter fata publica res direxerunt nostras, facta Confœderatione altera in Minori Polonia, quæ se opponeret Confœderationi Majoris Poloniæ: quæ non expensis bene intentionibus optimis una mecum sentientium, omnes meas ad optatum Pacis finem tendentes stitit dispositiones, sicque cordialissimi conatus mei, nihil nisi merum Patriæ spirantes amorem, in demeritum abierunt, subordinata mihi in corde Principis, ab ipso statim belli initio per infensissimos nomini meo hostes, diffidentia, pessimasque optimarum licet actionum mearum, commentationes & commenta.

Diu enumerare deberem delationes finistras, quarum prima & maxima, quasi parti adhererem Suevicæ, licet alia longè sinceri candoris mei dederim toties documenta, emis-
 sis frequenter Copiis, Suevicum carpendo & cedendo militem, captivosque omnes ad Serenissimam AUGUSTI remittendo Majestatem. Traducebar per Palatinatus, plusquam scriptis infamibus, bellici conatus mei ruinabantur, avocando ab imperiis meis militem, Consilia mea, quos non habuerunt interpretes? plusquam septuaginta, illosq; malevolentissimos omnes. Ad extremum Exercitum contra supremam Ducis & Imperatoris summi potestatem sollicitarunt, euntem me in ordine ad Commissionem Thefauri Regni Radomiensem, parte militis notabili subpræfectura nominati Generosi Biernacki, spoliarunt, sparsa inter militem vinculi fomite, me ut publicum Patriæ hostem persequi, minas inter & diras declararunt: **Comissionem Thefauri ne inchoare quidem permise-**

miserunt, Acta Cancellariæ obfignarunt, Officium, ne compareret, contra morem omnem, prohibuerunt.

At omnes isti conjurati contra me impetus, constantem animum meum, ne minimum infregerunt quidem, plenum fiducia quod tranquillatæ tandem Reipublicæ feliciter finis, revelabit benevolentissimos erga Patriam affectus meos. Suscepi tandem Radomia Varfaviam iter, exemplo volendo præire meo, ad arripiendam in publico, Regni naufragio tanto unionis mutuæ tabulam, & ecce in ipso Varfaviæ limine nefandum Exvinculationis reperi instrumentum. Vidi, legi & cordialissime indolui, huc primos & summos vertendo conatus meos, ne infame illud publicaretur instrumentum, cum firma spe, quod accessus Palatinatum Minoris Poloniæ, facilitaturus esset resolutiones violentissimas Confederationis Majoris Poloniæ, interim in Minori Polonia, contraria aguntur omnia, quæ infelici Reipublicæ fato, infauftoq; Regni debent adscribi astro, quod Confederatio utraque nescierit, an noluerit cointelligentiam habere mutuam, imo quod Confederatio Sandomiriensis, loco blandissimæ invitationis fraternæ, ad feralia processerit Decreta, sicque, exulceratos jam, irritaverit magis animos.

Mihi vero sine milite Duci, per potentiam Suecicam plane captivo, per decreta infami, per domesticam familiam meam, suppellestemque omnem, in bona fide Varfaviæ alligato, in tam extremis laborantis supremum Fortunæ meæ angustiis, quid facto opus fuit? Varfavia excedere impossibile fuit, quando jam ministrorum Sueciæ imperium, nihil usurpabat aliud, nisi plusquam Tyrannicum illud, sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas. Defecit interim modus, detinendi diutius publicationem exvinculationis, & sic crescentibus odiis, ventum ad abrupta, ut ominosus tandem asti-
gnare-

gnaretur Electioni dies, inter violentas magnorum Sueciæ Commissariorum exoptulationes, quam ego Electionem damnavi semper, & cujus initium ab exoptato Pacis tractatu, ducendum censui semper, obtentu quidem Tractatus, interim ut mora sanaret, quidquid præcipitancia corruperat. Verum, de die in diem, sub prætextibus variis, trahebant moras Commissarii Sueciæ, declararunt tandem non se prius ad tractatum accessuros pacis, quam certus Electioni præfigeretur dies, quam licet inviti determinavimus, tamen effectum Tractatus elusi sumus, quem diffugiis protaxerunt variis, donec eventu pessimo finiretur Electio.

Hactenus descripta rationum momenta movebant me, quatenus ad Confæderationem accederem Majoris Poloniæ; testor amicos meos, majoresq; exceptione omni Personas, quibus cum in materia hac agebam & tractabam, dabunt veritati testimonium, quocunque demum tempore, quod Patriæ perquam voluerim optime. Recessi vero ab eadem Confæderationis Unione, quia sicut accessi in bona fide, & recta Conscientia, absq; ullo pacto, vel privato commodo, unico tantum intuitu Reipublicæ pacandæ, restaurandarum Legum Libertatisq; causâ, quæ jam extra orbitam erant omnem: ita videndo medicinam morbo pejorem, Juraq; omnia fusq; deq; eversa, recessi ab illa, gremium Reipublicæ pro vindicandis Legibus Patriis repetendo. Degenerem me ab avita Majorum meorum virtute jure merito totus posset censere Orbis, nec pro vero Patriæ reputare filio si illi faverem parti quæ basim & fundamentum status Regni, Legum Libertatumq; Patriarum, in liberrima fundatarum Electione evertit violenter, corruptæq; maximæ prærogativæ, liberæ Gentis scandalosum ad posteritatem exemplum, vicinis tradidit Regnis. Quisquis in Polonia Generosi nomine, at magis
Virtute

Virtute gaudet, in extremam rapi admirationem debet, illa Electionis defixus methode quæ non per libera suffragia, verum per violentam impositionem subiecti est peracta: etenim validas in Campo Electorali contemnendo persuasiones, permittere noluerunt passionata subiecta, quatenus Electionis actus ultra diem limitaretur Sabbathi, quæ præter rationes intimatas, cum esset illegitima, & nulla juxta leges & morem, per duas adhuc septimanas continuari deberet, neq; sine unanimi omnium consensu, abbreviari posset, his tamen stantibus omnibus, prænominato die, per contumaciam summam, & pervicaciam, absoluta voluntate, contempto jure vetandi, finita fuit. Censentem Me, aliquot ante dies, recularunt audire, cum optarem limitandum omnino Electionis actum, agendumq; ante omnia negotium pacis, pro informatione Fratrum & Reipublicæ totius. Verum fabula furdis, accepto responso nullo, omnes rationes meæ, clamores inter, & intendatas mihi suppressæ minas. Viceruat postea violenta consilia, neq; latuit omnes, quibus mediis Electio ista inchoari, continuari & concludi debuit, quantoq; apparatu, quæ omnia criticus, & fatalis Patriæ dies Sabbathi, effectu evolvit ipso. Præsentiendo igitur, quanta Electioni liberæ, violentia inferenda esset, communicato, cum Senatoribus bene sentientibus, & aliquibus ex ordini Equestri Deputatis, Consilio, præcipue ex Palatinatu Podlachienfi, ut acerrimis libertatis propugnatoribus, quorum notissima ex fama publica debent esse nomina, tribus ante illam diebus, à publico abstinuimus Conventu, subtrahendo Nos à vexatione, præ determinati ad facinus tantum populi, cumq; dies Sabbathi venisset, quo ad effectum conditæ deduci intentiones debebant, suadebamus (privatim de mane apud Primatem Regni, tractantibus negotium pacis) Dominis Commissariis aliquibus, quibus Electionis cura ante alios prima demandata fuit, ne præcipitarent illam, Sed quia jam, cum Dominis Commissariis Sueciæ, conventio facta fuit, cecidit super petram, granum persuasionis optimæ, decurtabat enim tempus sessionis dictæ, Generalis Horn, principalis ad Tractatum Commissarius, ut quam primum ad Electoralem descenderemus Campum; cumq; tamen moras de industria traheremus, impatientia abreptus, his Verbis usus est latinis: Omnino debet esse hodie Electio, & ego non dormiam ad mediam noctem donec finiatur. Et perfecit omnia facile, cum enim comparuissent in Campo subordinata subiecta, nixa ipsius potentia (non auditis

D

recla-

reclamantium continuo, per horas aliquot vocibus, monentiū quoq; postulationibus, ut liberæ mos servaretur Electionis, quin & ipso Confœderationis Marechalco contempto, qui generosissimum diu pro Libertate opponebat pectus suum, vocemq; donec diurna lassatus vociferatione, ipsam tandem, projecit de manibus, virgam directionis, proculq; campo excesserit) nixa inquam Potentia Generalis Horn & præsentia, tragicæ scenæ huic ominosissimum tandem impo- fuerunt finem, tenebras inter occidui jam solis. Accelerabat, finem Armata Hornii persuasio, diligentissime notantis omnes, qui contradicerent, numerofo stipabatur pedite, nec non Equite milite Suetico, circum circa disposito, inter minas, quod indubie illorum omnium bona, per ignem in cinerem & favillam redigerentur, quicumq; contradicerent. Occupaverant portas Colonelli, aliiq; militis Officiales, & præfeti finem comœdiæ avidissime expectantes; Absentavimus Nos Senatores prædicti, à tam funestissimo scenæ spectaculo, nolendo habere partem conculcatæ Electionis liberæ, maximiq; in Gente libera clenodii, dolendam semper, delendam verò nunquam, effugiendo apud posteritatem maculam, & notam. Ad singulos oostrum, seorsivi expediti sunt legati, qui persuaderent accessum; Ego meis gratias habui Legatis, pro honore invitationis excusando Me, quod nollem in persona mea, parentare Libertati adesseq; funeri, sufficere in corde dolor, quo sepultam deploro semper Electionem Liberã, continuo, contra tam violentissimam protestando actionem, suadendo, rogando, quatenus tam subito violentas Reipublicæ non inferrent manus, ad diem Lunæ limitando sessionem. Idem præstitit magnus Regni Primas, Palatini quoq; Siradiensis & Podlachiensis, & si qui reliqui fuerunt alii, Frustra omnia apud illos præcipuè, qui jam juris non essent proprii, verum iussis externis parere coacti. Vix aliquot notabiliores, poterant numerari personæ, per quarum contumaciam hæc stetit Electio. Et istis demum mediis, tam infauista, nigroq; ad Posteritatem calculo notanda Epilogum accepit Tragœdia. Nihil de ceremoniis servatum, neq; enim, persona Primatis nominavit Electum, neq; terna præcessit interrogatio, de mutua, contradicente nemine Populi eligentis concordia verum Pseudo-Primas, ad hunc actum subordinatus, simpliciter & non servatis debitis ceremoniis illam nominavit, Elector vero populus, ingeminabat vivat, inter rugientis, tonitrua & fulmina Leonis Suetici, explosionesq; sclopetorum frequen-

frequentes. In Ecclesia vero, loco promulgationis per Marefchalcos Regni, à Bartholomæita, hoc est è numero inferioris Cleri, quodam, ex Cathedra promulgatus, Pacta Conventa non lectaneq; juramento firmata, quæ tractatum præcedere debent, qui Tractatus ipse, vix tandem inchoatus, totam rei feriem debuit typis mandasse Pseudo-Primas idem, mandavitne? ignoro, neq; inquirere vacavit tanta rei novitate attonito. Post Electionem ejusmodi, per quinq; solidos dies non extuli domo pedem; verum monitus quod Sueci 'graviter ferrent, quod Neo-Electum non visitaverim, coactus sum visitare, conſervationi personæ meæ, & indemnitati domesticorum studendo, sed declarationem accessus nullam omnino feci. Et nisi tota mea familia domestica, cum mobilibus & suppellectili obstitisset, indubie, in crastino post Electionem, non vidisset Me amplius Varſavia, debui itaq; habere patientiam, donec se commoda offerret occasio, eliberandi Me à violenta per Suecos residentia Varſaviensi. Ergo, appropinquante Serenissimo Rege nostro cum instaret dies transmigrationis, dilabentibus omnibus, ego quoq; deferui Varſaviam cum toto Exercitu, quem immediate post Electionem, adduxerat Succemariarius & Castrorum metator Regni, quam longissime recedendo, ab Exercitu Suetico, donec cum Republica tota convenirem. Quod hic & nunc facio, fortunent superi! ut quam passu felicissimo, cum summa cordis mei satisfactione, licet in tam gravissima publicæ fortunæ meæ & privatæ jactura. Accedo igitur ad Rempublicam & Serenissimum Regem nostrum, legitime nobis dominantem, ad quem cum jam tota plane accesserit Respublica, mihi quoq; perquam gratissimum erit, una cum Patria mea, prosperis seu adversis, sicut DEUS volet, fataq; disponent, uti: Reliquum dierum meorum & fortunarum consecrando conſervationi integritatis Reipublicæ, ejusq; status pristini, cum Legibus & Libertatibus, sanguine Antecessorum nostrorū partis & acquisitis, & Majestate deniq; Regis Serenissimi AUGUSTI.

Hanc ergo redactam in Synopsim publicarum transactionum feriem, & Curarum mearum circa bonum universale deductam, sub totius mitto Reipublicæ Censuram, ut tandem informetur, videatq; actiones meas ex descriptis in manifestatione hac argumentis & documentis, rejectis omnibus interpretationibus finistris, & suspitionibus pessimis, sparsis in publicum, ab infensis nomini Meo hostibus, qui odio Personæ meæ, fidem meam, apud Rempublicam pessundare co-

nantur, solo non nisi ambitu interesse privati, coram Cœlo & mundo semel pro semper manifestando, quod solo ductu, & intuitu boni Communis, & tranquillitatis publicæ, studio corrigendi Leges & Libertates Patrias, ad prædictam Majoris Poloniæ accesserim Confœderationem. Nunc vero, evitando Complicitatem conculatæ Electionis liberæ, per legem illius principalem, venio in unum Corpus, utinam feliciter totius Reipublicæ, quæ jam reunitur, una cum illa volendo leges restaurare violatas, invocando Palatinatus omnes, Terras, Districtus, & quemlibet in particulari Concivem, ad unionem, propter Consilia capienda, defensionem Reipublicæ, id animitus exoptando, ut reiectis quam longissime, respectibus omnibus, timore & indifferentiis, non spectemus successus partiû, sed quilibet nostrum, viriliter velit juvare Patriam, duce virtute & fortitudine majorum nostrorum qui propter tutelam suam, & celebrandam apud Gentes exteras nominis Poloni famam, Vitas & Fortunas consecrarunt omnes, ut tandem per susceptum iustissime bellum, quando spe pacis excidimus omni, violatas vero vindicare Leges nostrum interest omniû. Tandem exoptatam assequamur pacem, videamusq; indiebus nostris in antiquo statu, & pristino flore revirescentem Rempublicam. Quæ pro candore amoris mei erga Patriam cum expresserim, hancq; justificationem actionum mearum fecerim. Protestor ad extremum publice, contra violatam Electionem liberam, quæ per violentam impositionem subjecti sub armis Suecorum peracta: Item Protestor, contra Personam illegitime nominatam pro Rege, stantibus protestationibus, & oppositionibus, publice in Campo factis, in præjudicium & in absentia integrarum Provinciarum, Palatinatum, Terrarum & Districtuum, contra usurpatam indebite prærogativam Primatiales in nominando Electro, denique contra omnes in particulari illos, quorum opera stetit, ut jus vetandi frangeretur, violentissimæque finis imponeretur Electioni, inauditis contradictionibus & protestationibus, habendo hos actus omnes, pro irritis, & nullis, & qui subsistere nequeunt. salvo statu Reipublicæ.

Quod fufus in presentia totius Reipublicæ deducere paratus sum, persuasus plenissimè de Clementia Serenissimi Regis Nostri, Domini Domini Clementissimi, & de recta Justitia Reipublicæ, quod actiones nostras juxta rectitudinem Intentionum mearum librabit, ponderabit, & imperfecto vinculo Confidentia, resumet tandem animos, ut quam citissime imponat bello finem, educat ex limitibus, hostem, exoptatam vero reinducat Pacem, conservant lo in solidum, integritatem Regni & Status Reipublicæ.

Quam manifestationem, propter pondus autoritatis majus, & certitudinem, manu subscriptam propria, pro majori robore, in Acta publica placuit authenticare. Actum Cracoviae die 17. Nov. A. 1704. Lubomirski Castellanus Cracoviensis supremus Exercituum Regni Poloniarum Dux. Manu propria, Cujus quidem Manifestationis Originale, penes Acta remansit.

Actum in Castro Cracoviensi, Sabbatho post Festum Presentationis Beatissimæ Virginis Mariæ, proximo Anno Domini, Millesimo Septingentesimo Quarto.

(L. S.)

FRAGM. III.

five

Illustrissimi ac Reverendissimi
Domini

Nuntii Apostolici,

EPISTOLA

ad Episcopum Posnaniensem

quâ

Eidem suspensio

ab officio

intimatur.

Horatius Philippus Spada Dei & Aposto-
lica sedis gratiâ Archi-Episcopus Thebarum, Sanctissimi
Domini nostri D. Clementis divinâ providentiâ Papæ XI.
Prælatus domesticus, & Assistens, ejusdemq; & Serenissimæ
Sedis Apostolicæ apud Serenissimum AUGUSTUM Ildum
Poloniæ Regem potentissimum, totumq; Regnum Poloniæ,
& magnum Ducam Lituaniæ cum facultatibus Legati de la-
tere Nuntius, nec non ad Sacram Cæsaream Majestatem ex-
traordinarius designatus, & ad infra scripta peragenda
ab eodem Sanctissimo D. N. Papa specialiter
delegatus.

Dilecto nobis in Christo Illustr.
ac Reverendissimo Domino Nicolao Swie-
cichi Episcopo Posnaniensi salutem in Domi-
no sempiternam!

Cum Sanctissimus Dominus noster D. Clemens Divina
providentia Papa hujus nominis undecimus per suas literas
expeditas, in forma Brevis, sub Dat. Romæ apud Sacram
Mariam Majorem, die 8. Augusti præsentis anni, nobis aper-
tè mandaverit, quatenus contra Illustrissimam ac Reveren-
dissimam D. V. super non nullis excessibus, de quibus apud San-

Sanctitatem suam accusatur, processum instrueremus, cum facultate, eandem ab Ecclesiæ, & Diœcesis suæ Pofnaniensis administratione in spiritualibus suspendendi, dictæque Ecclesiæ & Diœcesi de idoneo administratore providendi, fructus insuper, redditus, ac proventus ad Mensam Episcopalem Pofnaniensem quoquomodo spectantes, sub Sequestro ponendi, aliaque faciendi, de quibus latius in dicto Breui, ac demum ad ea peragenda necessarias & opportunas facultates speciali Delegatione nobis concesserit. Nos præfata Sanctitatis Suæ mandata, ea quâ par est reverentia suscipientes, ac debitæ executioni demandare volentes, Illustrissimam ac Reverendissimam D. V. (attenta præsertim sui ipsius absentia, nec non custodia, sub qua Ejusdem Sanctitatis Suæ nomine detinetur) à spirituali Ecclesiæ & Diœcesis Pofnaniensis administratione suspendendam fore censemus, prouti defacto per præsentem has literas suspendimus, ac pro suspenso ab omnibus haberi volumus, ac declaramus quoad usque per Sanctitatem Suam, vel per Nos ejus nomine aliter provideri contigerit. Quocirca Illustrissimæ ac Reverendissimæ D. V. in virtute sanctæ obedientiæ, eadem Apostolica autoritate, qua in vim præfata Delegationis fungimur, serio inhibemus, ne à die, qua præsentem sibi exhibitæ fuerint, vel quocunque alio modo dispositio hæc nostra sibi innotuerit, in dictæ Ecclesiæ & Diœcesis Pofnaniensis spirituali administratione (præmissa suspensione durante) ulla ratione se ingerere, neque administratorem sive Administratores, ac officiales à Nobis deputandum, vel deputandos in exercitio commisi sibi muneris directæ vel indirectæ turbare, ac molestare, ac denique fructuum, reddituum, & proventuum ad mensam Episcopalem Pofnaniensem spectantium sequestrationem de mandato nostro faciendam
ulla-

10 12 15 04
32

ullatenus impedire præsumat, alioquin Sanctitatis Suæ, &
Apostolicæ Sedis indignationem se sciat omnino incurfuram.
In quorum fidem. Datum Cracoviæ die 22. Novem-
bris 1704.

HP. Thebarum Archiepis, Nuntius
Apostol. & Delegatus.

(L. S.)

Adalbertus Sluvanczycki Cancell.

vd 18

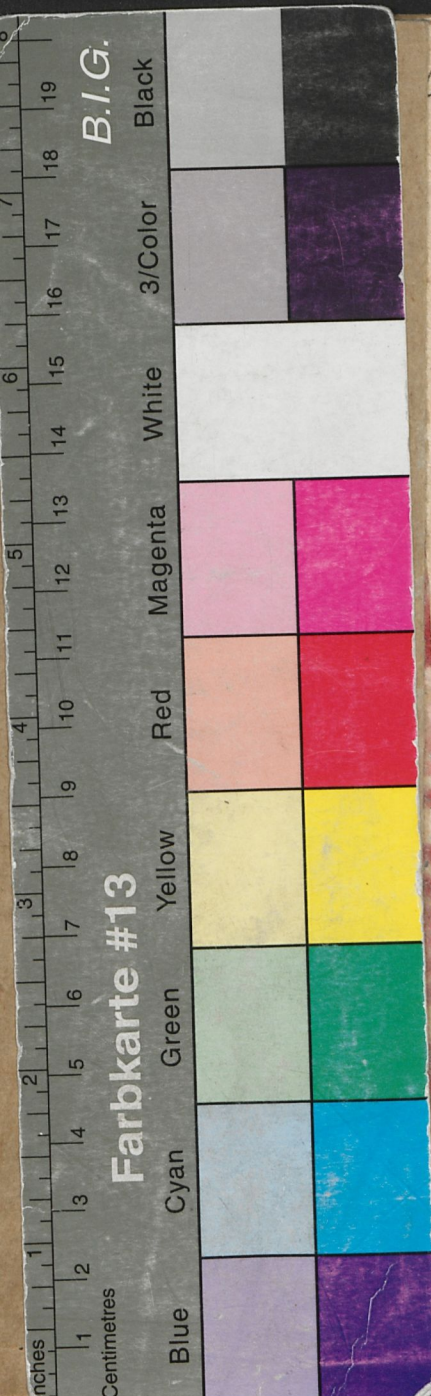
nc

ULB Halle
006 205 739

3

Sh. 4926.

Vd
1215

TRIGA

Curiosorum Fragmentorum

POLONIÆ

præsentem statum
adumbrantium.

COLONIÆ,
ap. Petr. Durandrum. 1705.

